

ХАБАР

Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги нашири

1992 йил мартаңдан чиқа бошлаган

• 1993 йил, 30 апрель № 18 (57) • Нархи 10 сўм.

Республикамизда алоқа хизматини яхшилаш қилинди. Аммо бу соҳада ҳали ўзига яраша муаммо ва камчиликлар ҳам мавжуд. Алоқа вазири Қомилжон РАҲИМОВ билан сұхбатда ана шулар ҳақида гап юритилади.

Ўзбекистон ўз мустақиллигини ёзлон қилип, бозор иктисодига ўтиши муносабати билан ўтган йили соҳангиз қандай муаммоларга дуч келди? Сезандарга ўзгаришлар бўлдими? 1992 йил қандай якунланди?

Олдимизда иккى муҳим масалалар кўндаланған қўйиланди: бир — барча алоқа воситаларининг барқарор ишини таъминлаш бўлса, юнкични, мустақил давлатимизни замонавий алоқа воситалари билан таъминлаш. Ўтган йилнинг бошларида қабул қилинган «Алоқа тўғрисида» ги қонун Концернларга, алоқа корхоналарига кенг ҳукуматлар берил, уларни марказлашган ҳолда бошқариш имкониятини яратди.

1992 йил якунларига келсан, кўрсатилган алоқа хизматлари эвазига 3572 млн. сўм даромад олинди, аҳолига 510,6 млн. сўмлик хизмат кўрсатилди. 100 млн.-дан зиёдкор ҳат ва бандерол, 7 млн.га яқин телеграмма етказиб берилди. 70 млн.га яқин шаҳарлараро

ва 135 минг ҳалқаро сўзлашувлар тақдим этилди. Бирор шунга қарамасдан, соҳамиз 1985-90 йillardаги ривожланиши суръатларини сақлаб қололмади.

— Бунинг сабаблари ишмада деб ўйлайсиз?

— Менимча, асосий сабаби иктиносиданни янгича тарзда юритишида, тарифларни белтилашда жойларда тажрибали мутахассисларнинг иштимаслиги бўлди.

бўйича қатор ишлар қилинди. Аммо бу соҳада ҳали ўзига яраша муаммо ва камчиликлар ҳам мавжуд. Алоқа вазири Қомилжон РАҲИМОВ билан сұхбатда ана шулар ҳақида гап юритилади.

Ўзбекистоннинг Ҳалқаро электр алоқа иттифоқига аъзо бўлишини улкан воқеа деб ҳисоблайди.

Москва ва Санкт-Петербург шаҳарларидан кейин Тошкент шаҳри ҳам янги тармопига зга бўлди. Бу борада Ўзбекистон — Америка қўшма корхонаси «Ўздунробота» фаол хизмат қўймоқда.

муҳим аҳамиятга эгадир.

Олдимизда турган дол зарб масалалар қўйидагилардир: зарурий ҳукукий, меъёрий-слубий ҳукуматлар ишлаб чиқиши, қўшни давлатлар билан бевосита почта марширутларини изга тушириш ҳамда космик алоқа тармоқларидан янада тўлароқ фойдаланиш.

Яна бир муаммо ҳусусида алоҳида тўхтати ўтмоқчиман: республикамизда алоқа ускуналарни ишлаб чиқиши. Улар ҳанузача Россия, Украина, Болтийский мамлакатларидан ҳамда хориждан катта молиявий сарф-харакатлар эвазига келтирилади. Бу борада бир қанчада ишлар амалга оширил-

носабат деярли йўқ. Бунинг барчасини фақат сиз билан бояламоқчи эмасмиз. Лекин шундай бўлса-да, сабабини изоҳлаб берсангиз.

— Эҳтимол, ростданам шундайdir. Бироқ бизда ҳам шиоюлар бор. Уларни сонни ҳисоблаш билан иш битмайди. Аввало, уларнига пайдо бўлишига йўл қўймаслик зарур. Агар шундай бўлдими, албатта, уни четдан бирор ечишим кутмай, ўнмизда ҳал этишига уриняпмиз. Шинкочтичларнинг газета ёки бошча ташкилотларга мурожаат қилишларининг яна бир сабаби менимча, фунцорларнинг ўз ҳукуқи бу бурчларини билмасликларидан деб

«ЎЗБЕКИСТОННИНГ ҲАЛҚАРО ЭЛЕКТР АЛОҚА ИТТИФОҚИГА АЪЗО БЎЛИШИНИ УЛКАН ВОҚЕА ДЕБ ҲИСОБЛАЙМАН»

Хозир вазирлик қошидаги Тошкент Электротехника институти ва алоқа коллежи бутуги кун талабарларига жавоб берадиган мутахассислар тайёрлаш мақсадида ўқув режаларини қайтада ишлаб чиқмоқдалар — унинг асоси мутахассисларнинг иккни босқичда тайёрланишидир.

Бундан ташҳари соҳадаги маబаб тақчиллиги ҳам ўз таъсирини кўрсатди.

— Ўтган йили амалга оширилган ишларни сарҳисоб қилиб, бирма-бир эсласигиз, қай бирини алоҳида тилга олган бўлардингиз?

— Аввалин бор, Президентимиз кўмагидаги ер сунъий йўлдоши «Интелсалт» орқали ишлайдиган ҳалқаро стансия ўрнатилганини, у орқали кўп каналини ҳалқаро телефон ҳамда телеви-

яна бир оламшумул воқеа давлатимизнинг баринчи марказининг чоп этилиши бўлди.

Алоқа соҳасини иктисолий муҳофаза қилиш мақсадидаги бир неча ташкилотлар тувилиди. Булар давлат радиочастоталар комиссияси, ҳалқаро ҳисоб-китоб ва шартномалар маркази, давлат фойдегерлик хизмати, шаҳарларро ва ҳалқаро электр алоқаларини бошқариш марказидир.

— Соҳангиздаги ишлар бундан кейин қай йўналиди олиб борилиади?

— Алоқа соҳасини янада ривожлантириш, алоқа воситаларини токомиллаштириш моддий-молиявий базанинг яртишини талаб этади. Фикримиз, маълум дастурларни амалга оширишда ҳозирги кундан ҳорижий инвестицияларни жалб қилиш

ди. Масалан: Туркияning «Телетап» фирмаси, Тошкент «Алгоритм» ишлаб чиқарни бирлашаси, Алоқа вазирлиги ҳамкорлигига «Алтэл» қўшма корхонаси барои этилди. Ушбу корхона томонидан яқин келажакда турли телефон аппаратлари, радиотелефон жиҳозлари ҳамда замон талабидаги фойдаланишилган ташкилотларни ишлаб чиқарилади.

— Бугун бир газета ходими сифатида мен жуда кўпласиб шикоятларни дуч келаман. Кун йўқни, редакциямизга бирор шикояти келмаса. Бироқ шу ўрнида бир нарсалар олоҳида тавъидидан истардикми, Алоқа вазирлиги шикоятлардан сал бўлса-да, холироq ташкилот. Ҳар холда бизда шундай таассурот борки, Алоқа вазирлигинида ошкора гирромлик ёки тураларча му-

биламан. Бундай кишилар бирор нарсалар норози булишдими, дарор газета ёки бошча бирор шикоятларга мурожаат қилишида. Улар ҳал қилиб берсин, ечими ни топсан деди. Бизда ҳали ҳам «менга нима, сенга нима» деган гарип фалсафа тирик. Мана шу широрни йўқ қилимас эканмиз, муаммолар мавжуд бўлаверади.

— Сүхбатимиз сўнгидага газетхонларга тилакларини билдирисангиз.

— Тилакларим кўп. Энг аввалин, омон бўлсиллар. Юртимизда тинчлик, осойиштадлик ҳуқурун бўлсин. Давлатимизнинг равнани ривож топаверсин. Ҳеч кимнинг ўйдан қут-барака ариасини.

Сүхбатни Темур ЭШБОЕВ ёзиб олди («Ҳалқ сўзи»дан)

ОЛАМДА НИМА ГАП?

* ЯНГИЛИКЛАР * КАБАРЛАР * ВОКЕАЛАР *

Германияга қўлган расмий сафари ҳар иккни мемлакат ўтасидаги ҳамкорликни янги босқичга кўтарниши қизмат қилиади.

• Республикаимизда хукумати қарашли бўлмаган «Соглом авлод учун» ҳалқаро ҳайрия жамгараси ташкил этилди.

• Жаҳон ҳаво йўлларида «Токкин-эр-Токкинсон» миллӣ авиакомпаниясининг ҳамкорларини қатниш бошлади. Шуннингдек, Токкинсон Ҳалқаро фуқаро авиасияси ташкилотига ҳам аъзо бўлди.

• 26 апрелда Россиядан умумхалқ овоз берини бўлб үтди. Унда рўйхатдаги сайловчиларнинг асосий

томонда бўлган машиналарни олиб келиш ва улардан фойдаланишини таъқилючи қарорни бекор қилиди.

• Олмадотда давлатлараро Орол жамғармасиниг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. У шу йил март ойидаги Қизил Ўрда шаҳрида Марказий Осиё давлатларни раҳбарларининг таълифи билан тасвирланади.

• Қозогистон пойтахтида «Икс-Б» мустақил телестудияси 30 қисмдан иборат «Ҳақиқат» филмларни сурратда олинга киринади. У мусулмонларнинг муқаддас китоби Қуръони каримдаги воқеаларга бағишланган. Бу иш уч йилга мўлжалланган.

• Жанубий Хитой дареси тубидан газ кувури ўтиқиши ишларни бошлаб юборилди. Бунинг учун 240 минг тонна қувур керак бўлади.

БУГУНГИ СОНДА:

- АЛОҚАЧИЛАРНИНГ МАСъУЛИЯТЛИ ВАЗИФАЛАРИ
- 15 ЙИЛ АДАШГАН МАКТУБ
- КУНГИЛЛАРГА СУРУР БАҒИШЛАБ
- «ИСЛОМ САРКАРДА»ЛАРИДАН САҲИФАЛАР

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА:

- СИФАТ — БОШ МЕЗОН
- «ИШОНЧ»ГА ИШОНИШ МУМКИН
- СУРОНЛИ ИЛЛАР ХОТИРАСИ
- БЕМИННАТ ДАРМОНДОРИ

ҲАМКОРЛИК—МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги ҳайъатни йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиши Алоқа вазири К. Рахимов олиб борди. Йиғилишида алоқа концернлари раислари, вазирликнинг ноҳиялигини ҳисобга оладиган бўлим бошчиликлари, алоқа ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўйинласпи раҳбарлари, алоқа корхона ва ташкилотлари бошчиликлари иштирок этилди.

Жумҳурятимиз миллий мустақилликни эришганин сунг ҳалқаро муносабатларнинг кенг кўламда ривожланишига йўл очиди. Хорижий давлатлар билан сийёсий, иктисадий ва маданий алоқаларининг такомиллашиши алоқа ҳизмати кўрсатишда янги талабларни келтириб чиқармоқда. Бу эса алоқа корхона, ташкилот ва уюшмалари орасидаги ҳамкорликни янада яхшироқ йўлга кўйиш, алоқа соҳасидаги барча муаммоларни, иктисадий масалаларни ҳамжохатлик билан ҳал этиш заруртини тудиради. Алоқа соҳасидаги ечинини кутаётган муаммолар оз эмас. Бугунги кундаги алоқа корхоналари орасидаги молиявий муносабатларни тўғри йўлга кўйин, замонавий ҳисоб-китоб усусларидан фойдалана билиш ани шундай муҳим масалалардан биридир.

Алоқа вазирининг ўринбосари В. А. Кравченко муаммони бартарди этиш борасида бажарилиши лозим бўлган ишлар хусусида ахборот берди. Бугунги кунда

алоқа ҳизмати кўрсатиш тобора мураккаблашиб бормоқда. Хорижий давлатлар билан ойни жаҳон кўрсатувларни алмаши, суннитий йўлдош орқали алоқаларнинг йўлга кўйилиши, электр алоқа ҳизматининг токомиллашиб бориши жумҳурятимизда алоқа соҳаси ҳалқаро даражага кўтарилаётгандан далолат беради. Шунга қарамай, алоқа ҳизмати мураккаб жаҳарён бўлганлиги сабаби молиявий муносабатларни замонавий бўлиб йўлга кўйин, алоқа соҳасидаги алоқа ҳамкорликни янада яхшироқ йўлга кўйин, замонавий ҳисоб-китоб усусларидан фойдалана билиш ани шундай муҳим масалалардан биридир.

Бундан ташқари, бир қа-

тор алоқа корхоналарининг шартнома асосида фоалият юритиши, ҳисоб-китоб усусларининг замонавий талабларга жавоб берада олмаслиги алоқа соҳасидаги молиявий бошчарни ва назорат жаҳаренига салблиб таъсир кўрсатмоқда. Бундай муаммоларни ҳал этиши учун бутун алоқа тизимини ягона молиявий бошчарув усулига ўтказиш зарур. Бу усулу мавжуд ҳисоб-китоб тизимини сақлашиб колинганинг ҳолда барча алоқа корхона, ташкилот ва уюшмаларининг молиявий масалаларини тент ва холис ҳал этишини таъминлашиб, назорат қилиш учун ҳам қўйилайлик яратади. Ягона молиявий бошчарув усули низомини ишлаб чиқиши Алоқа вазирлигининг шаҳарлараро ва ҳалқаро алоқа тармоқларини бошчарни марказига юклаттиди.

Жумҳурятимиздаги электр алоқаси тармоқлари фоалиятини бир меъёрда олиб боришини таъминлашиб, молиявий ва назорат ишларидан қулайлик тудириши максадида Тошкент телеграф-телефон станицаси ва шаҳарлараро алоқа ва телевидение ҳудудий ишлаб чиқариш бирлашмасини «Ўзбектелеком» концерни таркибида киритишни хусусида концерни раиси Р. Ф. Валиев таъсиф киритди.

Шунингдек, ҳайъат йиғи-

лишида Алоқа вазирлигининг мукофотларни белгилаш масаласи кўриб чиқиши. «Моҳир алоқачи» фахрий унвони, «Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигининг фахрий ёрлиги», «Аъло даражали раҳбар», «Аъло даражали мутахассис» ва «Ўз насбийнинг устаси» унвонлари тасдиқланди. Алоқа ўқув юргазларининг энг иктидорли талабларли учун вазирлик стипендисини ташкил қилиниди. Алоқа вазирлигининг молиявий масалаларини тент ва холис ҳал этишини таъминлашиб, назорат қилиш учун ҳам қўйилайлик яратади. Ягона молиявий бошчарув усули низомини ишлаб чиқиши Алоқа вазирлигининг шаҳарлараро ва ҳалқаро алоқа тармоқларини бошчарни марказига юклаттиди.

Ҳайъат бир қатор ташкилларини молиявий бошчарни марказига юклаттиди. Сирдәрё вилояти давлат алоқа назорати бошчарни Э. А. Турдибоев бошқа ишга ўтиши муносабатларни билан ўз илтимосига биноан лавозимидан бўшаттиди.

Ҳайъат йиғилишида алоқа концернлари, корхона ва ташкилотлари раҳбарларининг ҳамкорликни ва ҳамкиятликни билан ишортишади. Омади чопган алоқачилар қимматбахо буюм эгаси бўлишиди.

Шунингдек, ҳайъат йиғи-

каркан, унинг жунатилган кунига қараб, ҳайратдан ёна ушлаб қолди. Чунки унда Таристондаги туман марказидан 1978 йил 13 декабрда юборилганлиги хусусида алоқа бўлнимининг яхши баҳолар турмушиниң фаровонлашишига йўл очиб беражаклти алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Ф. ҲОШИМОВ

қаркан, унинг жунатилган кунига қараб, ҳайратдан ёна ушлаб қолди. Чунки унда Таристондаги туман марказидан 1978 йил 13 декабрда юборилганлиги хусусида алоқа бўлнимининг яхши баҳолар белгиси туар-

15 ЙИЛ АДАШГАН МАКТУБ

Билим ўқиётганини фарх билан билдиради. Аммо мактубда номи зикр этилган жиёни шу куннинг тиббийт олий-гоҳининг учунчи йил талабаси эканнан холага яхши маълум эди.

У хатни охиригача ўқиб чи-

ди. Шунини қизиқи, шу куннинг эргасига ёт Қозон алоқа бўлнимидан бу хат ҳисобга олингай. Аммо у эгасига этиб бориши учун 15 йил керак бўлди. Начора, поча ҳизмита бўнгандай гаройиб воқеялар бўлиб туради.

ЯПОНИЯНИНГ «РИКО» ФИРМАСИ

Америка бозорига амалиётда ҳали учрамаган нусхалаш қурилмасини сотиш учун чиқармоқчи. Янги қурилма исталган жаҳондаги, исталган матнини исталганча нусхалаш қурилма билан бирга иккни дақиқа ичада уни инглизчадан япон тилига ўтиришга ҳам қодир. Бу машинанинг факс (матнни

олис масофага қўчириш) режими ҳам мавжуд бўлгани учун у нусха олинган матнни кераки манзилга жўнатада олади. Нодир қурилманинг янада бир жиҳади шундаки, юкоридаги жаҳаёнлар давом эттаётган маҳалда унга ўтиришганда қадва қайнатгичча оператор қайноқ ва лаззатли ичимликка буюртадан холи бўлмасди.

Аксак шаҳар почта алоқаси бўлними почтаси.

Кичик корхона нима беради?

Ижтимоний таъминот бўлими кошида очилган кичик корхоналар почтаси чиқармади? Бу саволга энди жавобимиз тайёр. Чунки вақт тегирмони бу янгиликни ўзи чиғиригидан ўтказиб бўлди. «Хабар»да босилган (1993 йил 12 апрель) «Кимга фойдаю, кимга зиён» мақолосида қашқадарлик ҳамказаси махмуд Ҳабердиев бу хилдаги кичик корхоналар нафақат почтачилар, балки халқда ҳам зиён келтириди, бироз шафатчи, аммо адолатли хулоса чиқарибди.

Асака шаҳар почта алоқаси бўлнимида ҳам бу «янгилик»дан сунг 500 дан ортиқроқ почтачилар ишлаб қолди. Қанча асаабузарликлар бўлди. Кичик корхона ходимлари эса ўз хатти-харчатлари билан тайёрланада раҳбарларда низомини таъйинлашади.

Почтачилар ишламида ҳам бу мунисипалитетларни таъминот бўлими ходимини орасида қандай фарқ бор? Келинг, шу ҳақда бафуржа гаплашайлини.

Почтачилар ишламида ҳам бу мунисипалитетларни таъминот бўлими ходимини орасида қандай фарқ бор? Келинг, шу ҳақда бафуржа гаплашайлини.

Ҳар куни хона-донларда бўллади, уйлар кандайди курилган, ким қайди яшайди, унга яхши таниш. Бундан ташкири унинг кўлида ўз эталари ҳақида маълумотлар, тор ва барик кўчаларининг тузилини ҳақидаги кўрсаткичлар бўлади. Кичик корхона ходимидан эса бу хилдаги зарур наса-лар йўқ. У ҳатто нафақа-хўрларнинг турмуш шароити у ёқда турсин, манзили билан ҳам таниш эмас. Оқибатда қўлидаги чала-ярим рўйхати билан бир кунда саноқли хонадондан нарига ўтолмайди. Бунинг учун у ким қандай вақтда ўйда бўлиши, қайвақтда ишланиши билishi лозим. Демак, бу борада ҳам почтачидан қулий йўқ.

Асака шаҳар почта бўлнимида нафақа тартибиши билан 11 ишчи шугууланардик, эштишишимиза, кичик корхонада бу ишга 17 ходим жалб қилинган. Ахир кичик корхона ташкири этишдан мақсад ишчилар сонини қисқартириш эмасмиди?

Бу борада ташаббус кўрсатсанлар қаттиғ янгиликлан. Мабодо, кичик корхоналар ташкил этиши шунчалик зарур экан, буни почта корхоналари қошида, ижтимоний таъминот бўлнимлари билан келишган ҳолда ташкил этиши мумкин эмасмиди? Бу масала ҳам ўйлаб қўрилса фойдаланадан холи бўлмасди.

Авазбек РАШИДОВ,
Асака шаҳар почта алоқаси бўлними почтаси.

ТЕЗКОР, АММО...

да 205 та мавмилатда унинг 1500 та бўлими мавжудdir. Шу жумладан Россияда ҳам 15 та бўлим фоалият кўрсатмоқда.

«Ди-эйч-эл»нинг режалари бўлди. Компания беш йил мобайнида Россия ва Мустақил давлатлар Ҳамдустлигига азъ бўлган жумҳурятлар билан ҳамкорликни кучайтириб, ўз ҳизматини таклиф этишончи. Абдатта, тезкор ҳизмат кўрсатиш учун яхши ҳам тўлаш керак. Бир мисол, агар Москвадан Нью-Йоркка жуноялар солинган бандероль жўнатмоқчи бўлсангиз, 39 доллар ёки унинг сўмдаги кўймакти тўлашади.

Баҳор сепини ёғандага

Сураткаш Т. ЛУТФУЛЛАЕВ

ВАЗИФАЛАР ТАХЛИЛ ЭТИЛГАНДА

«Узбектелеком» концерни ҳайъатининг навбатдаги кенгаш бўлиб ўтди. Унинг кун тартибига ўтган йили бажарилган ишларда ўйлойилган камчиликларни бартараф этиш ҳамда бўгунги кунда амалга оширилиши зарур бўлган долзарб вазифалар хусусидаги масалалар киритилди. Бу ҳақда концерни раиси Р. Ф. Валиев маъруза қилиб, ўн тўрт корхонанинг иш фаолиятидаги ютуқ ва камчиликлар, қилинажак ишлар хусусида ахборот берди.

Ийлиниг ўтган даврида малякали мутахассислар тайёрлашга алоқида эътибор берилди. Мавжуд телефон, тақсофон ва радио узаттич курилмаларини меъёрида ишлашни таъминлаш, қандай бўлмасин иктисодий инцирордан чиқиш учун ҳаракат қилинди. Шунингдек, алоқа корхоналари раҳбарлари маҳаллий ҳокимият билан ўзаро ҳамжихат ишлашда бирумчна камчиликларга ўйлойилган таъминлаш ўтилди. Сабаби, концерни янги ташкил топган, бу хилдаги муносабатларда дэврли таҳриба ўйқ эди. Корхона бошиларни келажакда бу хилдаги хетоларни тақрорламасликлари учун қатъий огохлантириди. Алоқа биноларини қуриш борасида ҳам атрофлича мунозара бўлди.

Алоқа вазирининг мувонни

В. А. Кравченко юқоридаги масалалар бўйича ўз фикр ва мулоҳазаларини билдири. «Узбектелеком» концернида амалга ошириладиган ишларда давр руҳи ва инсон психологияси ҳам ҳисобга олишини, ортирилган тажрибадарга таяниб, «Узбекистон почтаси» концерни билан ҳамкорликда алоқа хизмати кўрсатишни тубдан яхшилаш бош вазифага алланомиғозимлиги қайд қилиб ўттиди.

Кенгашда концерни фаолият дастурини ишлаб чиқиши бўйича тақиғифлар юзасидан фикр алмашилди. Шунингдек, алоқа биноларини бунёд этишда курилиш ташкилотлари билан амалий ҳамкорликни кучайтириш зарурлиги таъкидланди.

Ю. РАСУЈ

ЎРИНЛИ ТАКЛИФ

САФИМИЗ КЕНГАЙСИН

Алоқа техникасининг соз ва бетуҳтов ишлари мутахассислар малақасига бориб тақалади. Юқори савиали, ўз ишларин ойларидан, интизомли ходимларни бор бўлган ҳар қандай корхонада иш доимо олга силжинди. Кўп тармоқи алоқа хўжалигининг жаддат-хат-хабарлар, матбуот нушларни етказиб беришдан ташқари, замонавий асбоб-ускуналарни бир меъёрда ишлатишдек масъулитни вазифаси ҳам бор.

Алоқа хизмат кўрсатишида аскотидаги техникалинг доимо хизматта тайёр бўлни мухандислар ва техниклар зимишасида. Тан олиш кераки, узоқ вақт маҳаллий миллат вакиллари орасида мурakkаб алоқа техникини билан боғлиқ бўлган мутахассисларга қизиқиши бирмунчага суст эди. «Ўзбекистон мустақилликка эришага, малақали ходимларни эҳтиёж кун сайн ошиб бораётди. Шу туфайли долзарб талабларни ҳисобга олиб, олий ва ўрта маҳсус ўқув юртларидан талабларни бераиладиган назарий ҳамда амалий билим бир-бiri билан чамбарлас боғлиқ ҳолда олиб борилиши лозим. Афсуски, ўқув

даргоҳларида бу масалага кам эътибор берилди, талабалар кўпинча лаборатория ишлари билан чекланни қўлинишни ўттириди. Үқитиш жараёнида талабларларни кўпроқ амалий ишларга, замонавий техникини ўргатишга жало қилинди. Келгусида малақали мутахассис бўлни ётишилари учун пойдевор ҳисобланади. Сир эмаски, айрим йигит-қизлар бир неча йилни ўқишидан сўнг танланганга соҳага адабиши келиб колтагликларини англаб қолишиади. Улар орасидаги ўддабуронлари дипломни олгач, узларини бирон «Ёллироқ» жойга ўршиши ўтди. Ўз-ўзидан бундан ким манфаатдор, дебун гавол туғилади.

Узоқ йиллар давомида таълими беришдаги назарий ва амалий билимларнинг но-мутаносиблиги оқибатидаги чаласавод мутахассислар кўпайиши кетди. Эндики вазфа орамизда ўз касбни севадиган, истетодлии ёшлар сафии кенгайтириш ўйини ишланашиб иборат. Бу эса ҳозирги кунинг мухим вазифаларидан бириди.

Нуради НОРМАҲМАТ ўғли, «Тошкент почтаси» муҳандиси

ЖЕТОНЛАРДАН ФОЙДАЛАНИГ

Тошкент шаҳридаги 4,5 мингдан ортиқ тақсофон жетонлардан фойдаланишига мослаштирилди. «Узбектелеком» концерни томонидан Чирчик шаҳридаги ўзбекистон қаттиқ ва кийин зуручи металлар комбинатидаги тайёрланган 250 минг дана жетон шу пайтагча фойдаланишида бўлган тангандар билан алмаштирилди.

Тўғри, ўтган йилининг охири уч ойи мобайинида Тошкент шаҳар ҳокимиятининг қарори билан тақсофонлардан фойдаланиши белуп қилиб ўйилган эди. Синов тугади. Энди тақсофонлардан бир марта фойдаланиши учун 5 сўмлик жетонлар юрши этилади.

Жетонларни тайёрланган комбинат мутахассислари алоқачиларини барча истакларини инновати олишади. У ўзига хос металлар кукундан тайёрланган бўлиб, бошқа мақ-

садларда фойдаланишига эроқ-сизди. Шунинг учун жетонлар фақат аниқ мақсад — тақсофонлар учун мўлжалланганди. Микозларга кулаи булиши учун оқақчилар тақсофонлардаги танга ташлайдиган тешикларни жетонга мослашиди.

«Узбектелеком» концерни раисининг ўрнибосари А. Ҳ. Алимбоевининг фикрича, талабни тўла қондириш учун бир милионга яки жетон керак экан. Шунинг учун кўшишни жетонлар тайёрланганда ишдан чиқариларни алмаштириши учун буюртма берилган.

Жетонларни барча газета сotuvchilari ва алоқа бўлмаларида харид қилиш мумкин. Ана шундай жетонларниг 100 минг данаси жумҳурятнинг барча вилоятларига жўнатилиди.

А. КУДИНОВ

Фарғона вилояти, Бағдод туманидаги алоқа уйида Тамара Орлова (суратда) 16 йилдан бери меҳнат қилиб келади. У телеграфчилик касбини онаси ва холасидан ўрганганди.

Сураткаш Умарали ҚУШБОКОВ

Хоразм вилояти электр алоқаси бошқармаси бошлиги Оллоназар Бекназаров тажрибали мутахассис. Соҳада хизмат қилаётганига йигирма йил бўлди. Яқинда ҳамкасларни уни эллик ёши билан қутлашиди.

КЕНГАШЛИ ТҮЙ ТАРҚАМАС

Ога қорацаллопростонлик ҳамкасларни кутуб олишига ҳозирлик кўралётган экан, сукбатни чўзиб ўттирадигим.

Хўроҳ ҳамма ерда бир хил қичқиради: гап айланни келиб иктисода, пулга тақалади.

Менимча, энг асосий муаммо — машина масаласи! — дейди О. Бекназаров. — Бизда ҳозир ўртача машина 9 минг сўмга якин. Агар одамларнинг ойлиги тириклини билан ўйнилган, ғонаки ёндошился адолатли иш бўлур эди.

Алоқа хизмати худди ҳавога ўхшайди, борлигига сезилмайди, йўқ бўлса дарор билинадига деган гап ҳақ экан. Вилоят алоқацилари билан бўлган гурунгларда уларнинг кундаклини, оддий ташвиш-қуончларни билан ташнишармана, бу фикринг тўғрилигига яна бир карра амни бўлдими.

Нарх-навонинг мутташиб ўсиб бориши билан алоқа хизмати учун олиниадиган ўзгартасидаги мутаносиблиги ҳамда алоқа ҳаҷо бораётди?

— Ҳаммасидан қўйини — одамлар оян-шурида мустаҳкаммаларни шакллантириб қолган психологияни ўзгартирини экан. Мен бежиз бу масалага алоҳида ҳотталаётганини ўйлаб. Тўғри, бир вақтлар алоқа хизматининг баҳоси тийинлар билан ўлчанади. Кўпчиликнинг хәйлидан ўша, эски мезон кетмайти.

Ҳозир бир йилга телефон ишларни ҳаҷо бораётди. У меҳнати фаолиятини телеграфда оддий мубандисликни бошлаганди. Ҳозирги замонга 1990 йилда ўтган. Станцияда 280 нафар шаҳардади. Асосан маҳаллий миллат вакилларни ишлайди. Малакали мутахассислар етарли. Уларнинг 280 нафар ҳамкорликда кутилашиди.

Оригинални айтишича, айрим мутахассисларни маълум муддат ишлагач, бошчоҳи саҳарларнинг (масалан, газ саноати, темирйўл, милиция, ҳавафислихизматига ҳам ӯзига яраши баҳоланиши зарур. Тарифларни ҳар бир ташкилот ўз имконигига қараб бўлгалиши керак.

Оллоназар оғанинг имтиёзларни ҳаҷо бораётди. Вилоятда олини юзигарони истиқомат қиласи. Улар, шубҳасиз, ҳамма учун ҳурматли одамлариди. Бироқ негадир

уларга имтиёзли телефон хизмати кўрсатиш фақат Алоқа вазирлиги зинмасига ўтди. Илгароҳи ғонаки ёндошился адолатли иш бўлур эди.

Алоқа хизмати худди ҳавога ўхшайди, борлигига сезилмайди, йўқ бўлса дарор билинадига деган гап ҳақ экан. Вилоят алоқацилари билан бўлган гурунгларда уларнинг кундаклини, оддий ташвиш-қуончларни билан ташнишармана, бу фикринг тўғрилигига яна бир карра амни бўлдими.

Урған шаҳри ва шаҳарлараро телефон станцияси бошилди. Ортиқбўйи Оллоназар Бекназаров билан сукбатни ўтди. Илгароҳи ғонаки ёндошился адолатли иш бўлур эди. Шаҳарда тўртта АТС ишлаб турибди. Курниётган 4 минг номерли АТС йил оҳирида фойдаланишига тоширилди. Истикомат қиласидаги жойига қараб бир неча йил мобайнида илтимослар қондирилди. Шаҳарда тўртта АТС ишлаб турибди. Курниётган 4 минг номерли АТС йил оҳирида фойдаланишига тоширилди. Истикомат қиласидаги жойига ҳавасин келди. У мутташиб ўсиб бориши учун олиниадиган ўзгартасидаги мутаносиблиги ҳамда алоқа ҳаҷо бораётди.

Мижозлардан тушадиган шинойтлар оддатда телефон мосаласига даҳлорлиги сир эмас. Ортиқбўйининг қайд қилишича, бу борада шинойтлар у қадар кўп эмас экан. Телефон ўрнатиш учун ахолидан 4 мингдан ортиқ ариза тоширилди. Истикомат қиласидаги жойига ҳавасин келди. У мутташиб ўсиб бориши учун олиниадиган ўзгартасидаги мутаносиблиги ҳамда алоқа ҳаҷо бораётди.

Оригинални айтишича, айрим мутахассисларни маълум муддат ишлагач, бошчоҳи саҳарларнинг (масалан, газ саноати, темирйўл, милиция, ҳавафислихизматига ҳам ӯзига яраши баҳоланиши зарур. Тарифларни ҳар бир ташкилот ўз имконигига қараб бўлгалиши керак.

Ташнишарманнинг телефон хизмати ҳаҷарларни алоқациларнинг ўзлари борлишади. Айрим корхоналарга юнайтилган, оғанинг 2,5 сўм ўрнига 28 сўм 83 тийнга чиқди. Ҳозирги нарх-наворларнинг бекеъс ошиши олдида булар ҳеч нарса эмас.

Ташнишарманнинг телефон хизмати ҳаҷарларни алоқациларнинг ўзлари борлишади. Айрим корхоналарга юнайтилган, оғанинг 2,5 сўм ўрнига 28 сўм 83 тийнга чиқди. Ҳозирги нарх-наворларнинг бекеъс ошиши олдида булар ҳеч нарса эмас.

Мижозлардан тушадиган шинойтлар оддатда телефон мосаласига даҳлорлиги сир эмас. Ортиқбўйининг қайд қилишича, бу борада шинойтлар у қадар кўп эмас экан. Телефон ўрнатиш учун ахолидан 4 мингдан ортиқ ариза тоширилди. Истикомат қиласидаги жойига ҳавасин келди. У мутташиб ўсиб бориши учун олиниадиган ўзгартасидаги мутаносиблиги ҳамда алоқа ҳаҷо бораётди.

Мижозлардан тушадиган шинойтлар оддатда телефон мосаласига даҳлорлиги сир эмас. Ортиқбўйининг қайд қилишича, бу борада шинойтлар у қадар кўп эмас экан. Телефон ўрнатиш учун ахолидан 4 мингдан ортиқ ариза тоширилди. Истикомат қиласидаги жойига ҳавасин келди. У мутташиб ўсиб бориши учун олиниадиган ўзгартасидаги мутаносиблиги ҳамда алоқа ҳаҷо бораётди.

Алоқачиларни ижтимоий ҳимоялашга алоҳида эътибор берилмоқда. Ходимларга минг сўмдан овадат пуль берилади. Ҳар кварталда машиналарни ошириши чиқилади. Миллий, мавсумий байрамлар фарҳилар иштирикада, катта тантана билан нишонланади.

Алоқачиларни ижтимоий ҳимоялашга алоҳида эътибор берилмоқда. Ходимларга минг сўмдан овадат пуль берилади. Ҳар кварталда машиналарни ошириши чиқилади. Миллий, мавсумий байрамлар фарҳилар иштирикада, катта тантана билан нишонланади.

Шодмон ОТАБЕК

ТУЗАТИШ

«Хабар»нинг шу йил 23 апрель сонидаги 7-саҳифасида берилган

Республикасидаги алоқа корхоналари ва ташнишарманнинг мажлумотномаси

нинг 4-устун юқоридан 38-39-катори «Бошлар СОДИКОВ» Мухаммаджон Содиковча деб ўқилин.

• Алоқа тарихидан

Ҳикоя қаҳрамони: Амирул-мұмъиний Муовия Абы Сүфіон розій-Алоху ахұ.

Тұтған сиесати: Исломий ҳарбий денгиз күчларини ташкил қилиш.

Амирул-мұмъиний Умар ибн ал-Хаттаб розій-Алоху ахұ, Шомга ташриф буюрди. Ұннинг истиқболаты Муовия катта намойиш үшіншірип чыдды. Амирул-мұмъиний бундан норози бўлиб, ўз яқинларига: «Форсларнинг амаллари арабларга ҳам ўтибида-да», деди.

Намойишчилар халифа яқинлашиб қолтандырыла, уларнинг орасидан Муовия халифа Умарга пешвөз чыкди. Умар унда: «Бу намоиниң ен үшіншірип чыдь» деб сұраганда Муовия унга: «Ҳа, зеро Амирул-мұмъинийнин бошқача яна қандай күтиб олиш мүмкін» деди. Аммо Амирул-мұмъиний бу жавобдан таъбы хирадаши.

Орадан бир неча вақт ўт-тандан сүнг масаланинг мөхияттін яна қайтадан суришилди. Муовия унга:

ди: «Менгә дengiz ҳақида ва уннинг одамлары ҳақида маълумот бергни, менде бу ҳақда қизиқиши бор».

Амру ибн Ос қуйидаги жа-в ҳатини ёзды: «Мен бир катта кемани күрдим. Үнди қичикена одамчалар мавжуд эди, мен хис этган нарасы шубдағы: агарда унга чыниска одамнинг юраги ёрілдік кетады, у ҳаракатта келганды эса киши акладан озади. Ұнга ишончдан күра шубда күпроқ. Ұннинг үстидагилар даражатда юрган күрт кабілдірлар, қынрал-гудай бўлса улар чўкин кетадилар». Амирул-мұмъинийнин ҳатни ўқиб, ўша за-хотиқ Муовияга мактуб йўллади. Ұнга дengизга чи-кишга рухсат этади. Мусулмонлар ҳаёті ҳар қан-дай итихорлардан ортироқ эканларига билдири.

Муовия Рум давлатини енгизи учун ундан дengиздаги устуникни тортиб олиш зарурларини яхши тушару, шуннинг учун ўз фикридан қайттиси келмасди. Ва ҳар вақт: «Биз дengизда ҳарбий күчларга эга бўлсан Румни ишлаб келиши аниқ эди. Бу масалада Рум подшохи би-ринчи бўлди.

Рум келажакда дengиздаги ҳокимиликнан ажralиб қо-лиши мүмкин, деб ўйлаб ҳа-вотирга тушнаб қолди. Бар-ча ишлаб чиқарувчилар билан боягланиб — Тароблус-даги Муовия қурдирган

жангларда шуҳрат топган бир қанча саҳобалар, жумладан Абу Зурро ал-Гифорий, Ибода ибн ас-Сомит, уннинг хотини Умму Харам, Ал-Миқдод ва Шиддат ибн Авслар бор эди. Улар Қубруслар қараб йўл олдилар. Қубруслар ахли мусулмонларни кўриб ваҳимага тушиб қолди. Дарҳол 7 минг динор тўлашга рози бўлди. Улар худди шундай миқдорда Румга ҳам тўлар эди-лар. Аммо мусулмонлар Румга қўлини соликини бекор қилдилар. Рум эса Қубруслар ахли мусулмонларга солиқ тўлашини ман этишига журъат қилимади. Лекин ба вақтда иккя катта роҳиб бир-бирига ҳара-ма-карши турб қолган эди. Эртами, кечми, бирни иккиси чиқарғанда кўтариб келиши аниқ эди. Бу масалада Рум подшохи би-ринчи бўлди.

Рум келажакда дengиздаги ҳокимиликнан ажralиб қо-лиши мүмкин, деб ўйлаб ҳа-вотирга тушнаб қолди. Бар-ча ишлаб чиқарувчилар билан боягланиб — Тароблус-даги Муовия қурдирган

ишилб қиқариша ҳом ашё сифати она қоридан сунъий ўйл билан тушнирланган болалар қўлланилаёттанилини аниқланди.

«Ҳеч қаримманг, бундан ҳам чиройли бўлинг, дунёда хувук аёл йўқ, узига қара-майдиган аёл бор» каби ши-орлар билан аёл кўнглиниң энг низоми еридан тутган пар-доz-андоз ширкатларни маҳ-сулотларни сувдад сотиб, мўмўй-мўмай фойда кўрмоқдалар. Аммо аста-секин улар қўлаётган ишларнинг ҳам мисси чиқмоқда. Бир-бирилар билан рақобатла-шиб, инсонийлик қиёфасини бутунлай йўқотган бу шир-катларнинг пародада бўйларни

тортиб, улар «Мана шу ин-сонини ёштаридаги ҳонни ҳужжатлар ҳомилликни дэлласида олинган болалардан тайёрланади», деб изоҳ бердилар.

«Вашинтон пост» жаридаси Колумбия умумий қасалхонасининг инги ўлиқ ёки ҷала түғилган қацақлоқларни сотиб, жуда катта бойлик тўйлаганинни ёзиб чиқди. Амриқонинг «Алл Абӯт Иссес» мажаласаси ҳам она қоридан тушнирлаб олинган болаларнинг пародада ҳомашёси сифатида кўлланишини ёзиб, катта шов-шувга сабаб бўйлган эди. Бугунги кунда шундай жирханчлигининг бўзинин одамларнига ҳам юқиши таҳлисики бордигини билдирилган мутахассислар ишилб қиқариша ҳом ашё сифати она қоридан сунъий ўйл билан тушнирланган болалар қўлланилаёттанилини аниқланди.

Миршаблардан бирни шу воқеани изоҳлаб, машиналар Франциядаги пародоз ширкатларни эмбриони билан тўлдирилган юнкаинласи қўлга тушнирланди.

Миршаблардан бирни шу воқеани изоҳлаб, машиналар Франциядаги пародоз ширкатларни эмбриони билан тўлдирилган юнкаинласи қўлга тушнирланди.

(«Заман»)

Басом ал—Асалий

ХАЛИФА УМАР ВА ШОМ НОИБИ

(«Ислом саркардалари» китобидан)

«Биз душманнинг айоқчилари тўлиб-тошиб ётган ердамиз, уларга биз султонимизни қандай иззет-икрор ила күтиб олаёттанимизни кўрсатдик, бу билан уларнинг қалбларига кўркув солишимиз лозим. Аммо сен бу намоиниң тўхтатиши таълаб қиласан — тўхтатамиз, давом қиласин де-санг, у давом этур» деди.

Амирул-мұмъинийн унга қараб: «Мен сенги бирор кўрсатма бериш пайда эмасман. Бироқ бу ишнинг тўғри ёки нотўғриларини, иншооллоҳ, келажак кўрсатуру» деди.

Умар Ибнол Ҳаттоб лаш-карбоши Муовияга эҳтиром ила қараса-да, лекин бу иш унга ёммаган эди.

Халифа Шомда мажлис чиқириган чоғига кўп мусулмонлар ила кўрсатдиган. Улар у ерда сұхбат қўриб, ғал орасида форсларнинг турмушини, Қайсарнинг идора ус-лубини мақтай босладилар. Бундан Амирул-мұмъинийнин жаҳали чиқирип: «На-ҳотки сизлар ўз амирин-гизин Кайсару, Ҳисравлардан ортиқ ишлар қилаёттани ҳақида гаппимайсизлар» деб уларни изза қилиди.

Бундан хулоса чиқарганда Амирул-мұмъинийн Муовияга илонарди. Уни яхши бошқарувчи сифатида билар эди. Ако ҳолда унга Шомдаги ҳарбий күчларни тошириб қўймаган бўлар эди.

Муовия ҳам бу ишончга яраша хизмат қилиб, узига қараратилган муносабатни доим оқлаб турди. Аммо муносабатларни қанчалик ичиқлигига қарамасдан, Умар розиий-лоҳу аху Муовиянинг дengизга чиқиши изя сўраб ёзган ҳатига жавоб беришга шошилди. У аввал Амру ибн Ос билан маслаҳатлашишта қарор қилди. Унга мактуб йўлла-

латлар билан боягланган бўлар эди» деб таъкидларди. Румликлар мусулмонларнинг шаҳарларига биринкетин ҳужум қила бошладилар. Уларнинг катта ҳужумларидан бирни Ҳижрятнинг 25-йилидан Искандария шаҳрига қилинди. Буларнинг ҳаммаси Муовиянинг тўғри фикр юриттилганини билдириса-да, лекин у, Умар розиий-лоҳу аху ишнинг разъиги қарши бора олмади.

Ҳазрат Усмон ҳалифа-ликини бошқарган вақтида Муовия ўз режасини амалга оширишга мувaffer-фақ бўлди.

У Амирул-мұмъинийнга мактуб йўллаб, ундан дengизга чиқиши изя олди. Амирул-мұмъинийн унга берип, ўз ҳатиди күйидагиларни битди: «Одамларни қўйиб танлаб ўтари-магин, зеро уларни ичидан қаёниси бирларни газовот учун итоати кирган бўлса, уларнинг яхшисиниди. Ана ўшларни ўзининг ол, уларга таъмур бўл».

Муовия тезлик билан иш-

га киршиди. Қемасозларни, ҳунармандларни териб олиб, ҳаммасини Акка шаҳрига тўлди. Акка қаъласини дengиз ҳарбий флоти учун жиҳозлар тайёрлайдиган корхонага айлантириди. Ҳудду шундай корхоналарни Суврда ҳам қўйдирди. Суврда ва бошқа қемасозлик шаҳарларидан жангчилар тўлиб кетди. Шундай қилиб, бу даврда Сувр, Акка, Тароблус шаҳарларидан орлиғида тўқаншидилар. Қаттиқ жанг бошланди. Бу жанг ас-Сава-рий номи билан машҳур бўлди. Ҳижрятнинг 43-йилю ю берди. Аллоҳ-таоди мусулмонларга галаба ҳада этди. Бу катта галаба эди. Мусулмонлар бу жангдан сўнг дengизда ягона ҳукмдор бўлиб қолдилар. Муовиянинг флоти румликларнинг флоти билан Ровдос ороли билан Ал-Мироҳ шаҳри оралғида тўқаншидилар. Қаттиқ жанг бошланди. Бу жанг ас-Сава-рий номи билан машҳур бўлди. Ҳижрятнинг 43-йилю ю берди. Аллоҳ-таоди мусулмонларга галаба ҳада этди. Бу катта галаба эди. Мусулмонлар бу жангдан сўнг дengизда ягона ҳукмдор бўлиб қолдилар. Муовиянинг ишлаб қиқаришга изя олди.

Флотни ёкиб юборишига келиши.

Византия қемасозлари ҳукмни ижро этишиб, Константинополга қочдилар. Бўлган воқеани Муовияга етказилди. Муовия қемасозликни фақат мусулмонларнинг юқлаш ишончи эканлигини тушуниди. Мусулмонлар тез орада қемасозликни ўрганишга мувaffer-фақ бўлди. Муовиянинг кўрсатмасига биноан иш юриттиди. Кўп ўтмай, мусулмон қемасозлари флотни қайтадан тиклашга эришидилар. Муовия дengизда бўладиган газоватта тайёрланади.

Рум подшохи катта қувватли флот билан очиқ дengизга чиқиши, мусулмонларнинг ерларига ҳужум қилимади. Миср флоти ҳам дengизда ягона ҳукмдор бўлиб қолдилар. Ҳар ишларни пародоз-андоз мусулмолтлари сотиб олиши учун миллийларча доллар сарф қилинмоқда. Ҳалдатимиз бу масалага диккат қилиб, ҳалқининг бундан кейин адданишига йўл қўймаслиги лозим.

ФАРБНИНГ ЯНА БИР НАЙРАНГИ

«Ҳеч қаримманг, бундан ҳам чиройли бўлинг, дунёда хувук аёл йўқ, узига қара-майдиган аёл бор» каби ши-орлар билан аёл кўнглиниң энг низоми еридан тутган пар-доz-андоз ширкатларни маҳ-сулотларни сувдад сотиб, жуда катта нархда сотилишини билдириди. Гўзаллар бўйларни ҳарнигизини ёш воже катта таърифланиши мутахассислар диккатини тортиб, улар «Мана шу ин-сонини ёштаридаги ҳонни ҳужжатлар ҳомилликни дэлласида олинган болалардан тайёрланади», деб изоҳ бердилар.

«Вашинтон пост» жаридаси Колумбия умумий қасалхонасининг инги ўлиқ ёки ҷала түғилган қацақлоқларни сотиб, жуда катта бойлик тўйлаганинни ёзиб чиқди. Амриқонинг «Алл Абӯт Иссес» мажаласаси ҳам она қоридан тушнирлаб олинган болаларнинг пародада ҳомашёси сифатида кўлланишини ёзиб, катта шов-шувга сабаб бўйлган эди. Бугунги кунда шундай жирханчлигининг бўзинин одамларнига бўйларни билдирилган мутахассислар ишилб қиқариша ҳом ашё сифати она қоридан сунъий ўйл билан тушнирланган болалар қўлланилаёттанилини аниқланди.

Саҳна маликалари табнат қўйнида
Сураткан В. ТУРАЕВ

БОШИДАН ЖУДО БЎЛДИ

Сандлар Арабистони пойтахтида уйидан спиртли ичимликлар ишилб қиқарувчи қурнишма ва тайёр маҳсулот омбори топилғанда бир кишини ўлумга маҳкум қилишиди. А. В. ал-Жараши деб аталган бу Яман фуқароси бундай иш билан шуғулланганда учун бир неча маротаба жавобларликка тортилганига ва ҳатто олти марта мамлакатдан чиқарип юборилганига қарамасдан, ҳар сафар «даромадли бизнес» қилишдан қайтмади...

Еттингч мартада уни мамлакатдан қувғин қилишмади, бу гал шариит қонувларига кўра унинг боши танасидан жудо қилинди...

Арабчадан нашрга тайёрловчилар:

Махкам МАҲМУД
Равшан ШАРИФ

Муҳаммад ОЧИЛОВ

ИЛЛАТДАН САҚЛАНИНГ

Порахўрлик ер юзида кўп тарқалган юқумли касаллик бўлиб, ҳалқ орасида «Ришд» деб аталашиб келган. Бу касаллик асосан катта ёшдаги кишиларда учрайди, лекин унга ёшлиқдан қарши кураш олиб борилмаса, у инсон организмидагина эмас, балки жамнатимизда ҳам ёмон асортлар қодирини мумкин.

Мазкур касалликни «Тамагирлик таёқчаси» деб аталаувчи микроблар кўзғотади. Бу микроб даставалада жигилонда пайдо бўлиб, уни ялғизлантиради ва у ишлаб чиқарадиган токсин (захар) моддаси қонга ўтгач, бутун организмга ёйлади. Айниска, у ошқозон, юрак ва сабуз тизимиға кўз эйтиш етказади.

Мутахассисларимизнинг текширишлари шуни кўрсатади, порахўрлик турма касаллик бўлмасдан, у кишининг турмуш тарзида бирор бир салбий сабабларга кўра пайдо бўларкан. Шуни таъкидлаш беракки, порахўрлик киши ақлий фоалиятини досизлантириб, вижидонини «тишлайдиган» касаллик ҳисобланади. Ушбу касаллик иккича хил босқични босиб ўтади:

1. Яширин формаси — «Тамагирлик таёқчаси» мик-

КИЧКИНА ДЕМАНГ БИЗНИ

Она қизини огоҳлантириб, деди:
— Қизим, олмаларни ювмасдан ема,
касал бўласан!

— Ойжон, мен олмаларни емайман,

фақат ялаб кўрнишман, холос.

Ўқитувчи: — Уй ҳайвонларининг ёввойи ҳайвонлардан фарзи нима?

Ўқувчи: — Еврейн ҳайвонлар уй ҳайвонларни каби тухум ва сутин ўз ихтиёри билан бериншмайди.

— Йўқ, йўқ, — деди телефонда Асиш оиласига, — ҳозир бувимлар сиз билан гаплашмайдилар, гринплари юади.

Асиш ўйнаб юриб, оғенин эшикка уриб одди.

— Емон тегдими? — сўради онаси.

— Йўқ, яхши тегди, — деди у кулиб.

Нигорадан меҳмон сўради.

— Қани айтчи, катта бўлганингда ким бўласан?

— Нигора бўламан да!

— Бобир, бурнингта нима қилди?

— Инқалувдим, бурнинг яра чиқди.

— Дада, гилам қоқаётуб танга тошиб олдим. Нима қилай?

— Гиламни яна қаттироқ қои...

— Ота, бир соатга машинантиси бешиб туринг.

— Ўглим, иккита оёқ нимага берилган?

— Биттаси тормош босинша, иккичи газин...

Ўқитувчи: — Марҳамат қилиб, менга балик овлайдиган тўр қандай ясалнишини айтib бер?

Ўқувчи: — Уни жудам кўп тешникларни бир-бирнга боғлаб ясалсан.

Анона ойисига ўйнудан туриб, деди:

— Ойнокон, тушимга кирибсиз...

— Яхши!

— Ие, кейин қандай қилиб чиқдингиз?

— Дада, «метр» деганин нима?

— Метр — узулилк ўлчони.

— Унда, сантиметр калталалик ўлчони экан да!

III. ЭРГАШЕВ тўплаган

— Ҳеч ким мени шляпамни кўрмадими?

Гўшт дўконида пештахта орқасига катта ойна кўйилганди. Сотувчи директордан сўради:

— Нега бу ерга ойна осилган?

— Харидор аёллар тарозига қарамаслиги учун да.

— Ўглимизга пулдан кўпроқ бера бошлаган эдик, мана, нукул аъло баҳо олиб келмоқда.

— Қани айтчи, шифобаҳи гиёхларнингдан бирон бир наф борми?

— Бўлгандан қандоқ!

Яқинда «Мерседес» машинаси сотиб олгандим, мана энди участка қуряпман.

ЛАТИФАЛАР

Беморни жарроҳлик хонасидан олиб чиқишиди.

— Худога шукур, ҳамаси яхши ўтди, — деди у.

— Жудам «хурсанд бўлаверман», — деди ёнида ёттанин бемор. — Жарор менинг қорнимда қайроқини

қолдирган экан, мана, яна кесди.

— Менда эса, асабобанинни қолдирган экан, — деди яна бир бемор.

Шу пайт эшикдан жарроҳ келиб, деди:

ҚАТРА ХАНДАЛАР

ҚОП

— Кеча спектаклда банд эдингиз, нега беруҳаси кетиб қолдингиз? — деди директор аччиқланиб актёрга.

— Бозор саҳнасида қоп

кўтариб ўтишим керан эди.

Зарур ишм чиқиб қолиб, копни Маматвали қоровулга бериб, илтимос қилиб кетгандим, нима у қўринмади-

ми?

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ётганида ёнидан қоп кўтариб ўтди.

— Ҳамма гап шунда-да,

— деди баттар жахли чиқиб бошлиқ. — Ҳаёлдан

кўтарилиб кетган экан. Сизни хафа бўлмасин, деди шекилини, томоша охрида. Зўхра ўлиб ё